

رئیس‌جمهور:

هیچ‌کسی حق فرصت‌سوزی ندارد

گروه سیاست: رئیس‌جمهور روز گذشته در جلسه هیئت‌دولت با اشاره به انتخابات اخیر آمریکا، گفت: «سیاست جمهوری اسلامی ایران روشن است و هر دولتی که در آمریکا باشد سیاست ما تغییر نمی‌کند. ما همان سیاستی را که دیروز داشتیم...

صفحه ۳

پنجشنبه ۲۲ آبان ۱۳۹۹ • ۲۶ ربیع‌الاول ۱۴۴۲ • ۱۲ نوامبر ۲۰۲۰

مذاکره‌رهبان اروپایی با جو بایدن

در مسیر احیای رابطه با متحدان

گروه جهان: در میان سکوت آشکار برخی رهبران اقتدارگرای متحد دونالد ترامپ، رهبران قدرت‌های اروپایی در تماس با جو بایدن پیروزی او در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا را تبریک گفتند و درباره بهبود رابطه با آمریکا پس از پایان دوران...

صفحه ۸

سال هجدهم • شماره ۳۸۶۲ • ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

مذاکرات سازنده با ایران الزام بایدن برای توازن منطقه‌ای

ابراهیم متقی

مهم‌ترین مشکل رؤسای جمهور آمریکا، در چهار دهه گذشته، نادیده‌گرفتن موضوع موازنه قدرت در محیط منطقه‌ای خاورمیانه بوده است. آمریکایی‌ها همواره تلاش کرده‌اند ایران را به «دیگری» سیاست خارجی و امنیتی خود تبدیل کنند. نکته جالب اینجاست که کشورهای عرب منطقه و اسرائیل هم ایران را «دیگری» امنیتی خود می‌دانند و به این ترتیب مثلثی شکل می‌گیرد که موازنه منطقه‌ای را به هم می‌زند. مثلث آمریکا، اسرائیل و کشورهای منطقه‌ای. در بین کشورهای منطقه‌ای، زمانی عراق محور اصلی جدال و رویارویی با ایران بود. عراق خط مقدم ژئوپلیتیکی نبرد فرهنگی و سیاسی و امنیتی با ایران محسوب می‌شد. به‌همین‌دلیل بود که صدام حسین در سال ۱۹۸۰، حمله نظامی به ایران را انجام داد. در فضای بعد از اشغال عراق توسط نیروهای آمریکایی، رویکرد جدیدی در تفکر سیاسی و امنیتی آمریکایی‌ها به وجود آمد که براساس آن، کشورهای منطقه‌ای در وضعیت ضعف ساختاری و گسترش تضادهای ساختاری قرار بگیرند. اگر امروز خاورمیانه در فضای بحران قرار دارد، نیمی از آن مبتنی بر ویژگی‌های فضای منطقه‌ای است؛ همان ویژگی‌هایی که کوهن از آن به‌عنوان کمربند شکننده نام می‌برد. ولی نیم دیگر آن مربوط به الگوی رفتار ایالات متحده برای گسترش بحران در محیط منطقه‌ای محسوب می‌شود. آمریکایی‌ها هیچ‌گاه درصدد مدیریت بحران منطقه‌ای نبوده‌اند و عمدتاً تلاش کرده‌اند تا الگوی رفتاری خودشان را براساس گسترش بحران و تصاعد بحران شکل بدهند و بر این اساس با ایران برخورد کرده‌اند. درست است که جو بایدن به این موضوع اشاره دارد که من می‌خواهم روابط با ایران را در فضای کاهش تنش قرار دهم؛ اما نکته‌ای که باید به آن اشاره داشت، این است که کاهش تنشج نیازمند موازنه منطقه‌ای است. موازنه منطقه‌ای در شرایطی حاصل می‌شود که ایران بخشی از راه‌حل بحران امنیتی منطقه محسوب شود. وقتی که آمریکا، اسرائیل و جهان عرب، به‌گونه‌ای یک‌صدا تمام تلاش خودشان را برای مقابله و نابودی یک کشور با تاریخ کهن، با ژئوپلیتیک عمیق‌افتنه و با رویکرد امنیت‌محوری که در دوران دفاع مقدس نشان داد، قرار می‌دهند، طبیعی است که ایران، نه‌تنها در این دوران تاریخی، حتی یک ایران ناسیونالیست، یک ایران سکولار و یک ایران پادشاهی هم نمی‌تواند جبهه متحد آمریکا، جهان عرب و اسرائیل را ببندد. آمریکایی‌ها تلاش دارند فضایی ایجاد کنند که اندیشه امنیت را در ایران حاشیه‌ای کنند. اگر ایران در فضای بحران امنیت در سطوح داخلی و منطقه‌ای قرار بگیرد، به‌گونه‌ای اجتناب‌ناپذیر، این بحران به حوزه منطقه‌ای گسترش پیدا می‌کند. ایران برای جهان غرب، برای جهان عرب و برای آمریکا، کشور شناخته‌شده‌ای است. جامعه ایرانی به‌هیچ‌وجه سودی و منفاعی در ارتباط با برجام نداشت؛ اما خودش را با برجام تطبیق داد. این مسئله نشان می‌دهد که جامعه ایرانی رویکردش در مصالحه‌گرایی قرار دارد. البته نگاه من این است که برجام شکلی از مصالحه نبود و کاملاً نامتوازن بود. به‌همین‌دلیل هم از ویژگی مداوم برخورددار نبود. بهره‌گیری از سازوکارهایی که موازنه را علیه ایران به هم بریزد، طبعاً چالش‌هایش هم برای ایران خواهد بود و هم برای منطقه و هم برای ایالات متحده. بایدن خودش می‌داند درست است که ترامپ در فضای داخلی آمریکا با سه بحران کرونا، هویت و اقتصادی رویه‌ر بود...

ادامه در صفحه ۵

پیشنهاد کارشناسان روابط بین‌الملل به جو بایدن درباره رفتار با ایران

پیام به ساکن جدید کاخ سفید

فریدون مجلسی، رضا نصری، امیرعلی ابوالفتح، علی ماجدی، صادق ملکی، بهرام امیراحمدیان و حسن لاسجردی

صفحه‌های ۵ و ۴

دکتر داود فیرحی، استاد دانشگاه تهران، در ۵۶ سالگی درگذشت

مرد اندیشه و صلح

دکتر داود فیرحی

- فریاد من از فراق یار است/ محمد تقی فاضل‌میبدی
- در سوگ روشنفکری که همیشه در میدان بود/ هادی خانیکی
- در پی مرهمی برای زخم‌های یک ملت بود/ مقصود فراستخواه
- فیرحی هیچ‌گاه به قدرت تن نداد/ صادق زیباکلام
- در مدح دغدغه‌مندی او/ سعید مدنی

صفحه ۲

یادداشت

سیاوش در آغوش دشمن

مهدی افشار پژوهشگر

و رازگونه بر زبان راند و به‌ناگاه خروشی برآورد و در بستر، لرزان بنشست. پرستاران و خدمتکاران افراسیاب بیم‌زده و مبهوت از این فریاد ناهنگام برخاستند و همه‌های درگرفت و گرسبوز، برادر افراسیاب را آگاه گردانیدند. گرسبوز شتابان به نزد افراسیاب آمد و او را دید که بر زمین نشسته و از اعماق وجود می‌لرزد و بر چهره رنگ ندارد. گرسبوز علت این همه اضطراب را جویا شد، افراسیاب در پاسخ گفت: «پریش مکن!» گرسبوز، برادر را در آغوش کشیده، آرام گرداند، سپس شمعی روشن کرد و سرپرده این نامه سیاوش کردگار پاک را ستود که او را بیروز گردانیده و سپس شهریار ایران را ستایش‌ها کرده که این پیروزی‌ها ثمره حمایت‌های بی‌دریغ اوست و یادآور شد که در این سه‌روزه نبرد، سپاهیان ایران چه جان‌فشانی‌ها کرده‌اند و چگونه در روز چهارم سپاه توران عقب نشست و به آن سوی جیحون رانده شد و اکنون افراسیاب در سیغ‌فاش و اگر شهریار ابد و قلمرو فرمان دهد، سپاه از جیحون بگذراند و به قلمرو ترکان وارد شود. کاووس چون نامه را دریافت کرد، آن‌چنان شادمان شد و چنان غروری به او دست داد که تاج و تخت خویش را در اوج کیوان دید و فرمان داد تا دبیر به حضورش آید و نامه‌ای برای سیاوش نوشت به طراوت بهار و به زیبایی اردی‌بهشت و برای سیاوش آرزوی پیروزی همیشگی و تاج سروری کرد که هنوز از لیانت بوی شیر به مشام می‌رسد و باین‌حال چنین شگفتی آفریدی و افزود اکنون که پیروز گشته‌ای، هیچ شتابی نکن و هر گامی، آهسته باش که آن تورانی بدسرشت و نیرنگ‌دل است و او خود به تو روی خواهد کرد، به سستیزه. اگر یک بار دیگر به این سوی جیحون روی آورد، دامن خود را به خون خواهد کشید. کاووس مهر بر نامه نهاد و به پیکی سپرد که نامه سیاوش را برای او آورد. سیاوش چون آن نامه دریافت داشت، شادمانه آن را بر سر نهاد و به همان‌گونه که پدر فرمان کرده بود، رفتار کرد. ای دیگرسوی گرسبوز به نزد افراسیاب رفت و همه آنچه رخ داده بود، بازگفت که سیاوش با سپاهی کران به ما روی آورد که شمارشان در برابر هر یک از ما بیش از پنجاه بود و این سپاه را رستم فرماندهی می‌کرد و پیادگان‌شان مانند آتش بودند که از بیم تیرهایشان عقاب را جسارت پشرواز نبود. افراسیاب با آگاهی از آنچه رخ داده بود، سخت به خروش آمد و گرسبوز را براند و برای آرامش خاطر و زدودن اندیشه‌های بد و تلخ، رامشگر را بخواست و نیمروز خود را تا تاریکی شب، به شادی گذراند، سپس شتاب گرفته، به بستر رفت و خواب او را در ربود. چون پاسی از شب بگذشت، آن‌گونه که کسی بر اثر شدت سخن بگوید، افراسیاب سخنانی پیچیده...

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

چگونه مسئله آب زاینده‌رود و اصفهان مزمن شد؟

مهدی فخمی‌هرندی

بی‌انتها نیست، اگر به آن توجه شود؛ بنابراین باید بدانیم کدامیک از این مسائل، مسئله آب در اصفهان است که آن را حل کنیم. به نظر نگارنده هرکس بگوید که مسئله آب زاینده‌رود اصفهان مشخص است، مشخصاً می‌خواهد از مسئولیت فرار کند و بی‌اطلاع است، شق سوم ندارد. به‌همین‌دلیل هر ذی‌مدخلی قبل از اینکه اصلاً مسائل را تعریف کند، راه‌حل ارائه می‌دهد. عملاً راه‌حل براساس مسائلی است که چندان مشخص نیست و فقط با کلماتی کلی مانند بحران و کمبود و ... بیان می‌شوند. نکته بعد این است که تصمیم‌گیران بعد از دو دهه سعی و خطا متوجه نشده‌اند که کلاً مسائل آبی که ما در کشور با آن درگیر هستیم، راه‌حل قطعی ندارند و صرفاً قابل مدیریت هستند! نگارنده بارها این جمله تعریف مشترک، دقیق و منظمی نرسیده است. چون مرجعی که همه‌جانبه به موضوع نگاه کند وجود ندارد؛ بنابراین اولین حرکت باید تشکیل مرجعی باشد که متناوب و دوره‌ای مسائل آب اصفهان را رصد، پردازش، اولویت‌بندی و ارائه کند. به‌تأکید صرفاً بر تعریف مسائل است نه راه‌حل‌ها! نگارنده بارها در مناسبت‌های مختلف بر این موضوع تأکید کرده است که درحال‌حاضر تکلیف مسائل آب زاینده‌رود و اصفهان مشخص نیست. اکنون کدام‌یک از موارد زیر مسئله اولویت‌دار زاینده‌رود است: آب به‌حساب‌نیامده در شبکه اصفهان بزرگ، حقابه کشاورزان، توسعه در بالادست و پایین‌دست رودخانه، تجاوز به حریم و بستر، توسعه آمخور نه آمایش‌محور شهرهایی که از زاینده‌رود آب می‌برند، عدم تعادل منابع و مصارف و... کدام؟ قطعاً فهرست طریق راه‌حل‌های سازه‌ای است.

ادامه در صفحه ۹

یک چند به کودکی به استاد شدیم پایان سخن شنو که ما را چه رسید

خبری کوتاه است و مصیبتی بزرگ!

دکتر داود فیرحی استاد برجسته علوم سیاسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران درگذشت. او اندیشمندی آزاده و فقهی روشن‌بین و معلمی خوش‌خلق و متبسم بود که آثار زیادی را برای جامعه علمی و اندیشه‌ورز ایران به جای گذاشت و در اوج فروز‌ندگی و بالندگی رخ نهان کرد. فقدان او خسران عظیمی برای خرد و مداراست.

اعضای انجمن حقوق‌شناسی این ضایعه را به خانواده او، دوستانش و همه اندیشه‌ورزان تسلیت عرض می‌کنند.

سیدعلی آزمایش، محمد آشوری، حسین آقایی‌نیا، وحید آگاه، سیدعلیرضا آوائی، حسین بادامچی، حسن بادینی، احمد بشیریه بزرگمهر بشیریه، تهمورث بشیریه، حسین بشیریه، محمدجواد جاوید، حسن جعفری‌نبار، محمد جلالی، محمدجعفر حبیب‌زاده

محمد حسونند، هما داودی‌گرم‌ارودی، محمدرضا دشتی‌اردکانی، محمد راسخ، محمد روشن، محمدحسین ساکت

سیدمحمد قاری سیدفاطمی، مرتضی شهبازی‌نیا، سیدحسین صفایی، صادق ضیایی‌بیگدلی، محمدرضا ضیایی‌بیگدلی، علیرضا غریب‌دوست

مجید قورچی‌بیگی، حمید گوینده، محسن محبی، عبدالله مؤذنی، سیدمنصور میرسعیدی، علی‌حسین نجفی ابرندآبادی، هادی وحید

محمدرضا ویژه، سیدمحمد هاشمی